

Herodotos & Thukydides

Johdantoluento 9.9.11

Kurssin suorittaminen

- artikkelireferaatti 30.10. + luentokuulustelu 16.12.
- artikkelivaihtoehdot teoksesta *The Cambridge Companion to Herodotus* (toim. C. Dewald – J. Marincola), 2006
  - Michael Flower, "Herodotus and Persia", 274-89
  - Tim Rood, "Herodotus and Foreign Lands", 290-305
- referaatti jätetään viimeistään 30.10.
  - PDF, DOC, DOCX, ODF tai RTF

Herodotos (485/4– n. 424?)

- isä Lykses
  - kotipolis Halikarnassos (Halikarnessos, Bodrum)
    - tyranni Lygdamis; pako Samokselle, paluu
    - Thurioihin 440-l.
  - Ateenaan (Perikles, Sofokles)
  - teos ilmeisesti valmiina 424
    - Aristofaneen *Akharnalaisissa* parodioidaan
  - kuolema pian tämän jälkeen, vai jo ennen (?)
- ἐντεῦθεν ὄργη Περικλέης οὐλύμπιος ἥστραπτή ἐβρόντα ξυνεκύκα τὴν Ἑλλάδα, ἐτίθει νόμους ὡσπερ σκόλια γεγραμμένους, ὡς χρὴ Μεγαρέας μῆτε γῆ μῆτε ἐν ἀγορᾷ μῆτε ἐν θαλάττῃ μῆτε ἐν οὐρανῷ μένειν.

Matkat

- Musta meri, Skythia, Traakia, Makedonia
- Mesopotamia: Tyros, Eufrat, Babylon
- Egypti: Niiliä I. kataraktille
- Kreikkalaiset polikset ja siirtokunnat: Manner-Kreikka, Vähä-Aasia, Sisilia ja Suur-Kreikka

Thukydides (n. 460 – n. 400?)

- "Ateenalainen" (demos Halimus, Ἁλιμος/Καλαμάκι)
  - isä Oloros; todennäköisesti yhteys Traakiaan
- strategina 420-luvulla (ainakin v. 424/3: 4,104,4)
  - tappio Brasidaan johtamille spartalaisille > karkotus 20 v.
  - Traakiaan? Sisiliaan? Mahdollisesti Ateenassa 413-11
  - tänä aikana matkustelu, tiedonkeruu
- kuoli joko maanpaosta paluun jälkeen 404/03 tai vasta 390-luvulla

Teokset

- Herodotos: teoksen säilynyt nimi Ἱστορίη "tutkimus", "tutkielma", "kysely", 9 kirjaa
  - käsittelee tapahtumia muinaisuudesta alkaen, mutta keskittyen jaksoon 560/59–479
- Thukydides: käsikirjoituksissa teoksen nimi Ἱστορίαί, 8 kirjaa
  - 1: *Arkhaiologia; Pentekontaetia* (joka alkaa vuodesta 479)
  - 2-8: Peloponnesolaissota 431–411
- kumpikin on tutkielma erityisesti sodasta

Historiografian perusteet: Hdt.

- historioitsija itse vahvasti läsnä
- mukana paljon etnografista ja maantieteellistä aineistoa, mutta loppua kohti kerronta tiivistyy
  - suunniteltu kokonaisuus? Analyttikot vs. unitaristit
- uteliaisuus ohjaa (θώματα)
- lähteet: ὄψεις (itse) ja ἀκοή (suulliset+kirjalliset), joita arvioi
  - runoilijat, Hekataios; muita?
- jumalat mukana tapahtumissa; ihmisten ὕβρις ja sen seuraukset
- syyn (αἰτίη) etsintä
- asenne sotaan kielteinen

Historiografian perusteet: Thuc.

- korostaa, että on käyttänyt varminta mahdollista evidenssiä ja on puolueeton
  - suullisen evidenssin keskeisyys
- puheet
  - "olen esittänyt ne siinä kieliasussa, jossa eri puhujat ovat minusta näyttäneet voivan puhua kunkin tilaisuuden vaatimusten mukaisesti" (1, 22)
- luettelee "faktoja" vakuuttavalla tavalla, syntyy hyvin luotettava vaikutelma, ohjaa lukijaa uskomaan
  - viittaa säännöllisesti myös itseensä kirjoittamassa teosta

Kielimuodot

- itämurteiden käyttäjiä
  - Herodotos: kirjallinen joonia
  - Thukydides: "varhaisklassinen" attika
- Herodotos: tyypillistä
  - η ᾱ:n sijasta, κόσος pro πόσος jne., kontraktioerot, aspiraatio osin puuttuu, mon. dat. -ησι, -οισι, eroja verbin taivutuksessa (οἶδας, -ύω pro -υμι)
- Thukydides: -σσ-, -ρσ-